

Avtal med Sydkorea

Utrikesdepartementet

2010-07-12

Dokumentbeteckning

KOM (2010) 136

Förslag till rådets beslut om bemyndigande att underteckna och provisoriskt tillämpa frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Korea, å andra sidan

KOM (2010) 137

Förslag till rådets beslut om ingående av frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Korea, å andra sidan

Sammanfattning

Kommissionen föreslår att rådet fattar beslut om att underteckna, provisoriskt tillämpa samt ingå ett frihandelsavtal mellan EU och Republiken Korea. Kommissionen inledde på mandat av rådet förhandlingar om ett frihandelsavtal med Korea i maj 2007 och avtalstexten paraferades i oktober 2009. Regeringen anser att frihandelsavtalet mellan EU och Republiken Korea är av stort ekonomiskt intresse för EU och arbetar för att rådet så snart som möjligt ska kunna besluta om att underteckna, provisoriskt tillämpa samt ingå avtalet.

1 Förslagen

1.1 Ärendets bakgrund

Utifrån ett mandat från rådet inledde kommissionen i maj 2007 förhandlingar om ett frihandelsavtal mellan EU och Republiken Korea. Avtalet paraferades i oktober 2009. Frihandelsavtalet med Republiken Korea är det första vars ansats och omfattning baseras på EU:s meddelande "Ett konkurrenskraftigt Europa i världen". Kommissionens meddelande lades fram 2006 och anger en ny handelspolitisk inriktning som syftar till att förstärka EU:s konkurrenskraft samt utnyttja de möjligheter som öppna internationella

marknader erbjuder. Frihandelsavtalet med Republiken Korea är även ett svar på tydligt uttryckta önskemål från europeiskt näringsliv om förbättrat marknadstillträde i ekonomiskt intressanta asiatiska länder, bland dem Republiken Korea.

Parallellt med frihandelsavtalet förhandlade EU med Republiken Korea om ett uppdaterat ramavtal. Även dessa förhandlingar avslutades i och med avtalsparafering i oktober 2009. Ramavtalet med Republiken Korea lägger grunden till ett fördjupat samarbete på olika områden, varav ett är handel. Ramavtalet är överordnat frihandelsavtalet i så måtto att förmånerna i frihandelsavtalet kan suspenderas om någon part bryter mot de essentiella elementen i ramavtalet (om mänskliga rättigheter och icke-spridning). Ramavtalet kommer att underställas riksdagen. Genom ram- och frihandelsavtalen etablerar EU ett strategiskt partnerskap med Republiken Korea.

Kommissionen föreslår i dokument 136 och 137 att rådet fattar beslut om att underteckna, provisoriskt tillämpa samt ingå ett frihandelsavtal mellan EU och Republiken Korea. Förslagen till rådsbeslut presenterades den 14 april 2010.

1.2 Förslagets innehåll

EU:s mål för förhandlingarna om ett frihandelsavtal med Republiken Korea var ett WTO-förenligt, brett och ambitiöst avtal för att uppnå successiv och ömsesidig liberalisering av handeln med varor och tjänster samt reglering av andra handelsrelaterade frågor. Kommissionen anser att det nu färdigförhandlade avtalet mellan EU och Republiken Korea uppfyller dessa mål. Kommissionen föreslår därför att rådet fattar beslut om att underteckna, provisoriskt tillämpa samt ingå avtalet. Eftersom avtalet innehåller skrivningar på områden som ligger under medlemsstaternas kompetens ska avtalet även vara föremål för interna procedurer i medlemsstaterna vilket kan förväntas ta viss tid i anspråk. Det är mot bakgrund av detta som kommissionen föreslår provisorisk tillämpning av avtalet. Ett provisoriskt tillämpande redan under 2010 skulle möjliggöra vinster för framförallt fordonsindustrin då Republiken Korea på vissa områden väntas införa striktare tekniska standarder i januari 2011.

Frihandelsavtalet mellan EU och Republiken Korea är det mest omfattande frihandelsavtal som EU har förhandlat fram med ett land utanför Europa. Avtalet består av 15 kapitel, flera bilagor, tre protokoll, fyra överenskommelser samt en gemensam deklaration. Avtalet omfattar ett brett spektrum av handelspolitiska frågor och går på vissa områden längre än andra avtal EU tidigare slutit.

Avtalet innebär vid ett ikraftträdande att 98,7 % av tullarna i handelsvärde både för industri- och jordbruksprodukter avvecklas inom fem år. Resterande tullar kommer att avvecklas i det närmaste fullständigt under längre övergångsperioder. Undantagen från liberalisering gäller endast ett mycket

begränsat antal jordbruksprodukter. Avtalet innehåller dessutom bestämmelser om icke-tariffära handelshinder vad gäller elektronik, motorfordon, läkemedel, medicintekniska produkter, kemikalier, samt särskilda kapitel om handelspolitiska åtgärder, tekniska handelshinder, hälso- och växtskyddsåtgärder samt tull- och handelslättnader.

Andra områden som omfattas av avtalet är tjänster, etableringsrätt och e-handel med tillhörande tidsplaner för åtagandena, samt löpande betalningar och kapitalrörelser. Reglerna i frihandelsavtalet föreskriver även omfattande åtaganden på konkurrensområdet, t.ex. statligt stöd, immateriella rättigheter inklusive tillsyn samt offentlig upphandling.

Vidare har ett kapitel om handel och hållbar utveckling som omfattar både sociala aspekter och miljöaspekter förhandlats fram. Avtalet innehåller även ett särskilt protokoll om kulturellt samarbete. En kommitté inrättas för att övervaka genomförandet av frihandelsavtalet, ytterligare stärka handelsförbindelserna samt hantera eventuella tvister mellan parterna.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Frihandelsavtalet med Republiken Korea är baserat på EU:s regelverk och/eller nationell lagstiftning redan på plats i medlemsstaterna. Regeringens preliminära bedömning är att inga lagstiftningsåtgärder krävs på riksdagens behörighetsområde för att genomföra avtalet. Vissa begränsade delar av avtalet som rör geografiska ursprungsbezeichnungar förutsätter möjligen implementeringsåtgärder i EU. Kommissionen har dock uttalat att medlemsstaterna inte ska behöva vidta några lagstiftningsåtgärder. Snarare kan det bli fråga om lagstiftningsåtgärder på EU-nivå där kommissionen ensam har möjlighet att ta fram förslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslagen förväntas inte medföra några konsekvenser på utgiftssidan av Sveriges eller EU:s budget. På intäktssidan kommer tullintäkterna att minska som en följd av de sänkta eller avskaffade tullarna på de produkter som omfattas av avtalet. Enligt EU-kommissionens beräkningar väntas tullintäkterna årligen minska med 801 miljoner euro. Intäktsbortfallet på EU-budgeten kompenseras genom en motsvarande ökning av medlemsstaternas inbetalningar av den BNI-baserade avgiften. Detta innebär en beräknad årlig ökning av den svenska EU-avgiften med cirka 230 miljoner kronor.

På uppdrag av kommissionen har ekonomer från olika europeiska universitet gjort en konsekvensanalys av frihandelsavtalet mellan EU och Republiken Korea (*The Economic Impact of the Free Trade Agreement (FTA), May 2010*). Resultaten pekar på att ett avtal i kraft skulle leda till positiva effekter på tillväxt och handel såväl i EU som i Republiken Korea som en följd av eliminering eller sänkning av tullar och icke-tariffära handelshinder. Handelsflödena i båda riktningarna förväntas stiga kraftigt. Valfärdsvinster

förväntas bland annat till följd av minskade transaktionskostnader för handeln och utökat utbud av varor och tjänster för konsumenterna.

2009/10:FPM104

En ingående analys av avtalets konsekvenser vad avser hållbar utveckling (ekonomiska, sociala och miljörelaterade effekter) har också genomförts under förhandlingarna (*Trade Sustainability Impact Assessment of the EU-Korea FTA: Final Report - (Phase 3), June 2008*).

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar och stödjer det framförhandlade frihandelsavtalet mellan EU och Republiken Korea. Öppna marknader och frihandel är vägledande principer för den svenska regeringens handelspolitik och Republiken Korea är en viktig handelspartner i en ekonomiskt mycket intressant region.

Regeringen gör en positiv bedömning av avtalsinnehållet i sin helhet. När avtalet träder i kraft kommer det att vara ett av de mest ambitiösa frihandelsavtal som EU någonsin slutit och dessutom med en viktig och växande ekonomi. Till de största fördelarna med avtalet hör, förutom tulleeliminering, åtaganden inom tjänstehandeln samt de sektorsspecifika delarna om icke-tariffära handelshinder för elektronik och fordon. Sammantaget bedöms frihandelsavtalet mellan EU och Republiken Korea vara av stort ekonomiskt intresse för EU och gynnsamt för svenska konsumenter och producenter.

Utöver de ekonomiska vinster som ett frihandelsavtal i kraft bedöms medföra för Sveriges och EU:s vidkommande skulle ikraftträdandet av avtalet sända viktiga politiska signaler om att EU fäster vikt vid öppna marknader och frihandel.

Regeringen arbetar för att rådet så snart som möjligt ska kunna besluta om att underteckna, provisoriskt tillämpa samt ingå avtalet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Innehållet i frihandelsavtalet med Republiken Korea har generellt sett bedömts positivt av alla medlemsstater. I rådsarbetet, både före och efter parafering av avtalet, har det emellertid gått att skönja traditionella motsättningar bland medlemsstaterna mellan frihandelsinriktade och protektionistiska medlemsstater. Farhågor om avtalets konsekvenser för den europeiska fordonsindustrin har varit ett centralt inslag i argumentationen hos de mer protektionistiska medlemsländerna.

Frågan har ännu inte behandlats i Europaparlamentet.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Inför att förhandlingarna skulle inledas genomförde Kommerskollegium en omfattande näringslivsundersökning i syfte att identifiera svenska intressen i avtalsförhandlingarna. Dessa låg sedan till grund för svenska prioriteringar. Även andra myndigheter, såsom Fiskeriverket och Jordbruksverket, bidrog med synpunkter rörande Sveriges intressen i förhandlingarna.

Efter slutförda förhandlingar genomförde Kommerskollegium i kontakt med Fiskeriverket, Jordbruksverket och Tullverket en analys av avtalet. I analysen framgår att frihandelsavtalet mellan EU och Republiken Korea, en av EU:s största handelspartners utanför Europa, kommer att innebära ökade möjligheter till handel och investeringar mellan de båda parterna. Resultatet vad gäller tullavveckling bedöms vara långtgående för i stort sett alla varor. Samtidigt har bestämmelser som syftar till att reducera icke-tariffära handelshinder, vilka utgör betydande hinder för europeiskt näringsliv i Republiken Korea, fått ta stor plats i avtalet. Avtalet bedöms vara ambitiöst och långtgående för tjänstehandel och investeringar. Kommerskollegium anser att de svenska intressena är relativt väl uppfyllda. Detta gäller även immaterialrättskapitlet.

Genom föreskrivna tullavvecklingar ger avtalet enligt Kommerskollegiums bedömning svenska företag utökade möjligheter att exportera till Republiken Korea. Samtidigt gynnar en tullfri import både importörer och konsumenter genom att prisnivån kan bli lägre. Kollegiet anser vidare att den europeiska och svenska jordbruksexporten gynnas av de lägre tullar och det ökade marknadstillträde som följer av avtalet.

Vidare anser Kollegiet att svensk och europeisk export på sikt kan gynnas av den ökade transparens, förutsägbarhet och likabehandling som ett avtal i kraft skulle medföra. Ett förbättrat skydd av immaterialrätt anses även kunna leda till ökad handel med så kallade legitima varor, samt ökad vilja för europeiska exportörer att gå in på den sydkoreanska marknaden.

Däremot anser inte Kollegiet att avtalskapitlet om offentlig upphandling fullt ut uppnått förväntningarna. Även kapitlet om sanitära och fytosanitära åtgärder är enligt Kommerskollegium svagt och föga förpliktigande. Kollegiet noterar samtidigt att detta kapitel inte är sämre än det som USA uppnådde i sitt färdigförhandlade frihandelsavtal med Republiken Korea. Slutligen saknar kollegiet ett inkluderande av fiskesubventioner i avtalet.

Kollegiet konstaterar avslutningsvis att Sverige fått gehör för många av de synpunkter som framförts under förhandlingarnas gång.

En rad näringslivsorganisationer, inklusive Svenskt Näringsliv, BusinessEurope och European Services Forum, har välkomnat avtalet. Kritik mot avtalet har främst kommit från den europeiska fordonsindustrin som är missnöjt med ett minskat tullskydd för en industri de anser redan vara i kris. Dessutom finns ett missnöje med ursprungsreglerna i avtalet som anses öppna för import av koreanska varor som utnyttjat billiga insatsvaror.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Särskilt artiklarna 91, 100(2), 167(3), 207, i kombination med 218(5)(6)(a)(v) i Fördraget om EU:s funktionssätt (EUF).

Avtalet ska godkännas av rådet och rådet kan fatta beslut om provisorisk tillämpning av handelsavtal.

Lissabonfördraget medför att Europaparlamentet måste godkänna avtalet innan det antas. Europaparlamentet ska vidare enligt artiklarna 207 och 218 EUF omedelbart och fullständigt informeras i alla skeden av förfarandet. Formerna för hur Europaparlamentet ska involveras i processen kring frihandelsavtal, framförallt i frågan om förhandlingsmandat och provisorisk tillämpning av avtal, är föremål för diskussion mellan institutionerna. Inför beslut i rådet om provisorisk tillämpning av avtalet med Republiken Korea har Europaparlamentet givits en möjlighet att samtycka till en sådan tillämpning.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Denna del av faktrapomemorian är inte tillämplig eftersom avtalet inte är ett utkast till en lagstiftningsakt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

För närvarande pågår diskussion i rådet om kommissionens förslag i dokument 136 och 137. Förhoppningen är att rådet kommer att fatta beslut om undertecknande och provisorisk tillämpning samt ingående av avtalet tidigt i september. Enligt plan ska undertecknande av avtalet ske senare samma månad och provisorisk tillämpning inledas senast i december.

Lissabonfördraget medför att Europaparlamentet måste godkänna avtalet innan det antas. Europaparlamentet ska vidare enligt artiklarna 207 och 218 EUF omedelbart och fullständigt informeras i alla skeden av förfarandet. Formerna för hur Europaparlamentet ska involveras i processen kring frihandelsavtal, framförallt i frågan om förhandlingsmandat och provisorisk

tillämpning av avtal, är föremål för diskussion mellan institutionerna. Inför beslut i rådet om provisorisk tillämpning av avtalet med Republiken Korea har Europaparlamentet givits en möjlighet att samtycka till en sådan tillämpning.

Frihandelsavtalet med Republiken Korea är baserat på EU:s regelverk och/eller nationell lagstiftning redan på plats i medlemsstaterna. Regeringens preliminära bedömning är att inga lagstiftningsåtgärder krävs på riksdagens behörighetsområde för att genomföra avtalet. Regeringens bedömning är vidare att avtalet inte är av större vikt i den mening som avses i regeringsformens tionde kapitel. Förutsatt att inga lagstiftningsåtgärder kommer att krävas inom riksdagens behörighetsområde är det därför regeringens avsikt att inte riksdagsbehandla frihandelsavtalet.

Det parallellt med frihandelsavtalet framförhandlade ramavtalet med Republiken Korea lägger grunden till ett fördjupat samarbete på olika områden, varav ett är handel. Ramavtalet är överordnat frihandelsavtalet i så måtto att förmånerna i frihandelsavtalet kan suspenderas om någon part bryter mot de essentiella elementen i ramavtalet (om mänskliga rättigheter och icke-spridning). Ramavtalet kommer att underställas riksdagen.

4.2 Fackuttryck/termer

Icke-tariffära handelshinder

Termen *icke-tariffära handelshinder* (Non-Tariff Barriers) syftar på olika myndighetsåtgärder, förutom tullar, som begränsar eller försvårar internationell handel, avsiktligt eller oavsiktligt. Exempel på icke-tariffära handelshinder är kvoter, licenser, tekniska handelshinder m.m..